

Wiceprezes
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
Marian Cichosz

KGP-4100-001-09/2014
P/14/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2013 r. w części 64 Główny Urząd Miar
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji
Kontroler	Wiesław Tomaszewski, główny specjalista kp., upoważnienie do kontroli nr 88420 z dnia 4 lutego 2014 r. Dowód: akta kontroli str. 1-2.
Jednostka kontrolowana	Główny Urząd Miar, ul. Elektoralna 2, 00-139 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Janina Maria Popowska, Prezes Głównego Urzędu Miar Dowód: akta kontroli str.3-8.

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena	Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie ¹ wykonanie budżetu państwa w 2013 roku w części 64 Główny Urząd Miar ² .
Uzasadnienie oceny	Główny Urząd Miar rzetelnie zaplanował oraz w sposób celowy i gospodarny zrealizował wydatki budżetu państwa w wysokości 126 953,7 tys. zł, w tym wydatki w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej w kwocie 382,9 tys. zł. Ocena została sformułowana na podstawie wyników kontroli 5% wydatków³ zrealizowanych w części 64 budżetu państwa oraz badania wiarygodności i poprawności zapisów księgowych. Roczne sprawozdania z wykonania budżetu państwa oraz kwartalne sprawozdania w zakresie operacji finansowych zostały sporządzone rzetelnie i terminowo. Przekazują one prawdziwy obraz dochodów i wydatków Urzędu w 2013 r. W działalności kontrolowanej jednostki, dotyczącej skuteczności procedur kontroli prawidłowości sporządzania sprawozdań budżetowych, nie stwierdzono nieprawidłowości.

III. Wyniki kontroli

1. Dochody budżetowe

Opis stanu faktycznego	W ustawie budżetowej na rok 2013⁴ dochody budżetu państwa w części 64 Główny Urząd Miar zostały zaplanowane w kwocie 62 378 tys. zł. Zrealizowane dochody ogółem wyniosły 68 320,8 tys. zł. Stanowiły one 109,5% kwoty planowanej oraz 104% dochodów osiągniętych w roku 2012 (65 703,5 tys. zł). Główną przyczyną osiągnięcia ponadplanowych dochodów w 2013 roku była zmiana cennika opłat za czynności urzędowe wykonywane przez administrację miar. Opłaty te zostały określone w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 14 czerwca 2013 r. w sprawie
------------------------	---

¹ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2013 roku Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Dalej także: GUM, Urząd.

³ Zbadano wydatki na kwotę 6 405 tys. zł, z tego wydatki wylosowane metodą MUS – 6 022,1 tys. zł. Z badania wyłączono wydatki na place.

⁴ Ustawa budżetowa na rok 2013 z dnia 25 stycznia 2013 r. (Dz. U. z 2013 r., poz. 169 ze zm.).

opłat za czynności urzędowe wykonywane przez organy administracji miar i podległe im urzędy⁵.

Dowód: akta kontroli str. 100-251;252-306;307-334; 336-337;338-348.

Na koniec 2013 r. w części 64 wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie ogółem 7 030,3 tys. zł i w całości stanowiły zaległości netto. W porównaniu do 2012 r. należności ogółem były wyższe o 522,5 tys. zł, tj. o 8%. Przyczyną zwiększenia należności było nieterminowe regulowanie przez kontrahentów opłat i zobowiązań za czynności organów administracji miar. Wobec podmiotów zalegających z wnoszeniem należnych budżetowi dochodów prowadzone były działania windykacyjne.

Na przykład, w związku z należnościami za czynności wykonywane w ramach umów cywilnoprawnych⁶ w 2013 r. wystawiono:

- 151 przypomnień na łączną kwotę 189,6 tys. zł, z której zapłacono 161,8 tys. zł (z tytułu 131 przypomnień);
- 34 ostateczne przedsądowe wezwania do zapłaty na łączną kwotę 30,5 tys. zł; uiszczono 11,5 tys. zł z tytułu 21 wezwań.

W 2013 r. w GUM nie wystąpiły należności, które uległy przedawnieniu. Urząd nie dokonywał umorzeń, zaniechań i odroczeń poboru należności oraz rozkładania na raty spłaty należności z tytułu opłat.

Dowód: akta kontroli str. 100-103;217; 336-337.

Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2013 r., kontrola dochodów budżetowych w części 64 GUM została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych.

2. Wydatki budżetu państwa

2.1. Planowanie wydatków budżetowych

Opis stanu
faktycznego

W ustawie budżetowej na rok 2013 wydatki budżetu państwa w części 64 Główny Urząd Miar zostały zaplanowane w wysokości 127 605 tys. zł, w tym na wydatki bieżące przewidziano 120 957 tys. zł, wydatki majątkowe 6 299 tys. zł oraz na świadczenia na rzecz osób fizycznych 349 tys. zł. Projekt budżetu państwa w części 64 przedłożony Ministrowi Finansów pismem z dnia 17 sierpnia 2012 r. był zgodny ze wstępnym limitem wydatków na 2013 r. i wynosił 127 602 tys. zł⁷. Wydatki zaplanowano w układzie klasyfikacji budżetowej, z uwzględnieniem założeń przyjętych przez Radę Ministrów i Ministra Finansów do opracowywania projektu budżetu państwa na 2013 r. Przy opracowywaniu projektu budżetu państwa stosowano obowiązującą w Urzędzie *Procedurę ogólną – Planowanie budżetowe*, zatwierdzoną w dniu 29 kwietnia 2013 r. przez Prezesa Głównego Urzędu Miar. W prognozowaniu wydatków budżetowych wykorzystywano wyniki analiz potrzeb komórek organizacyjnych GUM, przy zachowaniu zasady celowości i oszczędności dokonywania wydatków środków publicznych.

Na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy budżetowej na rok 2013⁸, plan wydatków dla części 64 został zmniejszony o 1 000 tys. zł do wysokości 126 605 tys. zł, z tego na wydatki bieżące zaplanowano 119 968 tys. zł, na wydatki majątkowe 6 299 tys. zł oraz na świadczenia na rzecz osób fizycznych 338 tys. zł⁹.

W związku ze zmniejszeniem planu wydatków dysponent części 64 zmniejszył plan finansowy wydatków dla centrali GUM o kwotę 454 tys. zł, tj. o 1,3% planu finansowego

⁵ Dz. U. z 2013 r., poz. 808.

⁶ Na podstawie art. 25 ustawy z dnia 11 maja 2001 r. Prawo o miarach, Dz. U. z 2013 r., poz. 1069. Wynagrodzenie pobierane przez Urząd za czynności związane z badaniem przyrządów, wydawaniem certyfikatów, wzorcowaniem, udzielaniem konsultacji, prowadzeniem doradztwa i szkoleń.

⁷ Pismo z dnia 27 lipca 2012 r., znak BP6/414/167/AJG/2012/350 Ministra Finansów dotyczące wstępnej kwoty wydatków na rok 2013. Limit wydatków został powiększony o 3 tys. zł na wydatki obronne.

⁸ Dz. U. z 2013 r., poz. 1212.

⁹ Pismem dnia 16 lipca 2013 r. Minister Finansów poinformował Prezesa GUM, że plan wydatków w części 64 ulega zmniejszeniu o kwotę 1 mln zł w stosunku do wielkości zaplanowanych w ustawie budżetowej na rok 2013 z dnia 25 stycznia 2013 r.

centrali. Wydatki dla administracji terenowej pomniejszono o kwotę 546 tys. zł, tj. o 0,6% planu finansowego. Ograniczenie objęło następujące wydatki bieżące:

- w centrali GUM zmniejszeniu uległy wydatki przeznaczone na opłatę składek do organizacji międzynarodowych (377 tys. zł) oraz remonty (77 tys. zł);
- w administracji terenowej zmniejszenia dokonano w następujących grupach:
 - wydatki osobowe niezaliczane do wynagrodzeń – 11 tys. zł,
 - wynagrodzenia, dodatkowe wynagrodzenia roczne i pochodne – 389 tys. zł,
 - pozostałe wydatki związane z bieżącym funkcjonowaniem Urzędów – 146 tys. zł.

Plan wydatków w układzie zadaniowym został zmniejszony w następujący sposób:

Podzadania: 6.5.1. Wykonywanie czynności z dziedziny metrologii o - 953 tys. zł; 6.5.2. Badanie i cechowanie wyrobów z metali szlachetnych oraz nadzór nad obrotem tych wyrobami o 43 tys. zł; oraz 6.5.3. Wykonywanie czynności z zakresu kas rejestrujących o 4 tys. zł.

Według wyjaśnienia Dyrektora Biura Budżetowego wprowadzone ograniczenia nie miały negatywnego wpływu na sytuację obywateli, nie wpłynęły także na zaprzestanie realizacji i finansowania planowanych zadań inwestycyjnych lub zadań statutowych¹⁰.

W wyniku 24 decyzji Ministra Finansów, zaplanowane w części 64 wydatki budżetu państwa w trakcie roku budżetowego zostały zwiększone o kwotę 596,8 tys. zł środkami z rezerwy celowej. Z tego 19 decyzjami Ministra Finansów zwiększono wydatki o kwotę 398,5 tys. zł przeznaczoną na finansowanie działań w związku z realizacją 9 projektów w ramach Europejskiego Programu Badań w Metrologii (EMRP). Pozostałe 5 decyzji Ministra Finansów dotyczyło zwiększenia limitu wydatków o kwotę 198,3 tys. zł, przeznaczonych na:

- finansowanie skutków zmian systemowych wynikających z art. 94 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych¹¹ z tytułu przejętych do realizacji zadań, które w 2010 r. były finansowane ze środków gromadzonych na rachunku dochodów własnych – zwiększenie o kwotę 21 tys. zł,
- sfinansowanie dodatku służby cywilnej oraz dodatkowego wynagrodzenia rocznego (wraz z pochodnymi) dla dwóch urzędników służby cywilnej mianowanych z dniem 1 grudnia 2012 r., zatrudnionych w Urzędzie Probierczym w Warszawie – zwiększenie o kwotę 25,5 tys. zł,
- sfinansowanie nagrody jubileuszowej dla Prezesa i Wiceprezesa Głównego Urzędu Miar – zwiększenie o kwotę 30,8 tys. zł,
- sfinansowanie dodatku służby cywilnej (wraz z pochodnymi) dla jednego pracownika służby cywilnej przewidzianego do mianowania z dniem 1 grudnia 2013 r., zatrudnionego w Głównym Urzędzie Miar – zwiększenie o kwotę 1,1 tys. zł,
- realizację zadania pn.: „Zarządzanie energią w budynkach administrowanych przez Okręgowy Urząd Miar w Poznaniu” – zwiększenie o kwotę 120 tys. zł.

Z przyznanych rezerw celowych w kwocie 596,8 tys. zł wykorzystano 575,9 tys. zł, tj. 96,5%. Niewykorzystane środki wyniosły ogółem 20,9 tys. zł, w tym 15,6 tys. zł¹² dotyczyło realizacji projektów w ramach Europejskiego Programu Badań w Metrologii, a 5,3 tys. zł wynikało z przeprowadzenia mniejszej niż zaplanowano liczby egzaminów w zakresie obsługi tachografów cyfrowych¹³. Niewykorzystane środki z rezerw celowych zostały terminowo zwrócone na rachunek budżetu państwa. Środki z rezerw celowych wykorzystane zostały zgodnie z przeznaczeniem, a zmiany (zwiększenia) planu finansowego wynikały z potrzeb statutowych GUM.

Dowód: akta kontroli str. 86-99;100-211.

¹⁰ Wyjaśnienie z dnia 25 lutego 2014 r., znak BB-032/346/EM/2014.

¹¹ Dz. U. Nr 157, poz. 1241 ze zm.

¹² W kwocie 15,6 tys. zł niewykorzystanych środków 11,9 tys. zł stanowiły oszczędności w kosztach podróży. Natomiast 2,5 tys. zł wyniósł rabat przy zakupie dwóch czujników, wykorzystywanych w projekcie „Metéomet”.

¹³ Wyjaśnienie z dnia 21 lutego 2014 r. Dyrektora Biura Budżetowego, znak BB-032/328/EM/2014.

2.2. Realizacja wydatków budżetowych

Zrealizowane w części 64 Główny Urząd Miar wydatki wyniosły ogółem 126 953,7 tys. zł, tj. 99,8% planu po zmianach (127 201,8 tys. zł). W porównaniu do 2012 r. wydatki były niższe o 154,4 tys. zł, tj. o 0,1%. Niemal w całości wydatki wystąpiły w dziale 750 Administracja publiczna – wyniosły 126 952,1 tys. zł¹⁴. W rozdziale 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej zrealizowane wydatki wyniosły 35 136,4 tys. zł (27,6%), natomiast w rozdziale 75007 Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom administracji rządowej – okręgowe urzędy miar i okręgowe urzędy probiercze 91 815,7 tys. zł, tj. 72,2% wydatków w tym rozdziale.

Wydatki bieżące wyniosły 119 482,3 tys. zł i stanowiły 93,9% planu wydatków ogółem Urzędu po zmianach. Wydatki majątkowe wykonano w wysokości 7 144,6 tys. zł, co stanowiło 5,6% planu wydatków po zmianach. Wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych wyniosły 326,9 tys. zł, co stanowiło 0,3% planu wydatków po zmianach. W rozdziale 75001 zrealizowane wydatki bieżące wyniosły 30 856,7 tys. zł (25,8% wydatków bieżących w części 64), natomiast w rozdziale 75007 wyniosły 88 624 tys. zł, tj. 74,2%.

Dominującą pozycję w strukturze wydatków bieżących Głównego Urzędu Miar stanowiły wynagrodzenia i uposażenia zatrudnionych osób, składki naliczane od tych wynagrodzeń i uposażeń oraz zakupy towarów i usług.

Wydatki na wynagrodzenia zostały zrealizowane w wysokości 83 155,8 tys. zł¹⁵, w tym w rozdziale 75001 wyniosły 20 758,7 tys. zł, a w rozdziale 75007 – 62 397,1 tys. zł. Planowane wydatki na wynagrodzenia nie zostały przekroczone. W porównaniu do 2012 r. wydatki na wynagrodzenia wzrosły o 62,9 tys. zł, w tym w rozdziale 75001 o 11,9 tys. zł oraz w rozdziale 75007 o 51 tys. zł. W wyniku 3 przedstawionych powyżej decyzji Ministra Finansów limit wydatków na wynagrodzenia zwiększono środkami z rezerwy celowej w kwocie 57,3 tys. zł.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego¹⁶ w 2013 r. wynosiło 4 317 zł i w porównaniu z przeciętnym miesięcznym wynagrodzeniem w 2012 r. było wyższe o 29 zł. Przeciętne zatrudnienie¹⁷ w 2013 r. w części 64 wyniosło 1605 osób i uległo zmniejszeniu w porównaniu do przeciętnego zatrudnienia w 2012 r. o 10 osób. W rozdziale 75001 zatrudnienie wyniosło 332 osoby i nie uległo zmianie, a w rozdziale 75007 wyniosło 1 273 osoby i było niższe o 10 osób. Zmniejszenie przeciętnego zatrudnienia w jednostkach terenowych objęło 9 osób – członków korpusu służby cywilnej (status 03) oraz jedną osobę nieobjętą mnożnikowymi systemami wynagrodzeń (status 01).

Zmniejszenie przeciętnego zatrudnienia wynikało z przejścia pracowników na emeryturę, korzystania z urlopów wychowawczych, rozwiązania umów o pracę na czas określony i nieobsadzenia wakatów. Zaoszczędzone na wakatach środki zostały przeznaczone na wzrost dodatków stażowych, odprawy emerytalno-rentowe i wpłaty na PFRON.

Wydatki majątkowe w części 64 Główny Urząd Miar zrealizowano w wysokości 7 144,5 tys. zł, tj. w 99,9% planu po zmianach (7 151,1 tys. zł)¹⁸. Były one wyższe od wykonania w 2012 r. o 508,1 tys. zł (6 636,4 tys. zł). W rozdziale 75001 wydatki majątkowe wyniosły 4 235,6 tys. zł (59,3% kwoty wydatków majątkowych w części 64), natomiast w rozdziale 75007 wyniosły 2 908,8 tys. zł (40,7%). Zrealizowane wydatki majątkowe obejmowały zakup aparatury badawczej i kontrolno-pomiarowej, budowę i doposażenie stanowisk pomiarowych dla potrzeb laboratoriów metrologicznych oraz prace budowlane. Wydatki zostały zrealizowane m.in. na:

- zakupy laserów He-Ne stabilizowanych o długościach fal: 633 nm (barwa czerwona), 543 nm (barwa zielona), 612 nm (barwa pomarańczowa), wykorzystywanych jako wzorce odniesienia na stanowiskach pomiarowych;

¹⁴ W rozdziale 75212 Pozostałe wydatki obronne wydatki wyniosły 1,6 tys. zł.

¹⁵ Wydatki na wynagrodzenia zaplanowane w ustawie o zmianie ustawy budżetowej na rok 2013 wynosiły 85 649 tys. zł.

¹⁶ Według Rb-70 kwartalnego sprawozdania o zatrudnieniu i wynagrodzeniach od początku roku do końca IV kwartału 2013 r.

¹⁷ Według Rb-70 kwartalnego sprawozdania o zatrudnieniu i wynagrodzeniach od początku roku do końca IV kwartału 2013 r. (w przeliczeniu na pełne etaty).

¹⁸ W ustawie budżetowej po zmianie wydatki majątkowe zaplanowano w wysokości 6 299 tys. zł. Z rezerwy celowej zwiększono wydatki o 120 tys. zł. Prezes GUM na podstawie dziewięciu decyzji wprowadził zmiany w budżecie GUM zwiększając plan wydatków majątkowych o 732,1 tys. zł.

- budowę stanowiska pomiarowego do wzorcowania liczników kontrolnych do gazu ciekłego propan-butan (etap I);
- system kalibracyjny do wzorcowania mikrofonów pomiarowych metodą porównawczą;
- wykonanie prac budowlano-montażowych, związanych z utrzymaniem zasobów nieruchomości pozostających w dyspozycji urzędów miar oraz urzędów probierczych;
- termomodernizację i przystosowanie budynków dla potrzeb osób niepełnosprawnych.

Zakupy były zgodne z zakresem rzeczowym planu wydatków na 2013 r. i uzasadnione z punktu widzenia realizowanych zadań.

Kontrolą objęto jedno postępowanie o zamówienie publiczne¹⁹ na kwotę 255,5 tys. zł (netto) udzielone w trybie z wolnej ręki, na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych²⁰. Przedmiotem zamówienia była dostawa tuby cezowej do atomowego wzorca czasu i częstotliwości. Zaproszenie do negocjacji zostało przekazane do wybranej firmy w dniu 13 listopada 2013 r. W dniu 20 listopada 2013 r. GUM zawarł umowę zakupu wraz z dostawą tuby cezowej typu 5071A Hp. Wartość przedmiotu dostawy wynosiła 314,3 tys. zł (brutto). Zamówienie zostało przeprowadzone zgodnie z procedurami określonymi w ustawie Prawo zamówień publicznych. Zamawiający spełniał warunki określone w art. 67 ust. 1 pkt. 1 lit. a tej ustawy. Rzetelnie prowadzono dokumentację postępowania, a rozliczenia finansowe prawidłowo zostały ujęte w księgach rachunkowych. W Urzędzie stosowano *Procedurę ogólną – Zakupy usług, dostaw i robót budowlanych*, zatwierdzoną w dniu 28 grudnia 2012 r. przez Dyrektora Generalnego Urzędu.

W grupie wydatków – świadczenia na rzecz osób fizycznych, wydatki wyniosły ogółem 326,9 tys. zł i stanowiły 0,3% planu po zmianach. W rozdziale 75001 wyniosły 44,1 tys. zł, (13,5% tego rodzaju wydatków), natomiast w rozdziale 75007 wyniosły 282,8 tys. zł (86,5%). Wydatki zostały przeznaczone na świadczenia rzeczowe wynikające z przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, wypłaty ekwiwalentów za pranie odzieży ochronnej i roboczej oraz refundację zakupów okularów dla pracowników.

Główny Urząd Miar w 2013 r. uczestniczył w realizacji Europejskiego Programu Badań w Metrologii (EMRP), Urząd był beneficjentem dziewięciu projektów²¹ realizowanych w ramach EMRP, a mianowicie: „Eminda IND02”, „METEOMET ENV07”²², „SIB10RMG1 NOTED”, „NEW06 TraCIM”, „SIB10-RMG3 NOTED”, „SIB 53AIM QUTE”, „IND53 LUMINAR”, „SIB58 ANGLES”²³ oraz „SIB63 FORCE”²⁴. Źródłem finansowania tych projektów były środki pochodzące z rezerwy celowej budżetu państwa.

Ogółem wydatki budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków UE wyniosły 382,9 tys. zł i zrealizowane zostały w dziale 750 Administracja publiczna w 96% planu po zmianach (398,5 tys. zł). Wydatki planowane w poszczególnych projektach zostały wykorzystane od 74% w przypadku projektu SIB53 AIM QUTE (6,7 tys. zł), 76% w przypadku projektu SIB63 FORCE (17,2 tys. zł) do 100% w przypadku projektu SIB10-RMG1 (39,3 tys. zł) oraz SIB10-RMG3 (39,5 tys. zł). Łączna kwota niewykorzystanych środków wyniosła 15,6 tys. zł, tj. 3,9%, w tym 12 tys. zł przeznaczone na sfinansowanie zagranicznych podróży służbowych. Niewykorzystanie tych środków wynikało z rozliczeń dewizowych diet, niższych niż planowano cen hoteli oraz zmiany środków podróży z samolotu na pociąg, co pozwoliło obniżyć koszty. Niewykorzystane środki w całości zostały zwrócone na rachunek budżetu państwa.

Badaniem kontrolnym NIK objęto pełną kwotę wydatków. W wyniku kontroli stwierdzono, że wydatki zostały zrealizowane zgodnie z wnioskami o uruchomienie rezerwy celowej oraz

¹⁹ Ogółem w 2013 r. GUM przeprowadził 25 postępowań o udzielenie zamówień publicznych, w tym 22 w trybie przetargu nieograniczonego oraz 3 postępowania w trybie z wolnej ręki. Wartość udzielonych zamówień wyniosła 4 309,9 tys. zł, w tym wartość zamówień udzielonych w trybie z wolnej ręki 529 tys. zł, tj. 12,3%.

²⁰ Dz. U. z 2013 r., poz. 907 ze zm.

²¹ Opis oraz cele poszczególnych projektów realizowanych w ramach EMRP zawierają umowy, podpisywane przez Prezesa Głównego Urzędu Miar na podstawie upoważnienia udzielonego przez Ministra Gospodarki.

²² Celem projektu jest rozwój i doskonalenie pomiarów związanych z badaniem stanu i zmian klimatu w skali lokalnej i globalnej.

²³ Celem projektu jest zapewnienie realizacji i rozpowszechnianie jednostki kąta płaskiego – radiana, zgodnie z oczekiwaniami przemysłu i nauki.

²⁴ Projekt odnosi się do rosnącego zapotrzebowania na zapewnienie spójności pomiarowej w europejskim przemyśle w zakresie siły powyżej kilku, kilkunastu MN, szczególnie w budownictwie, badaniu materiałów, instalacji wiatrowych, przemyśle morskim, lotniczym i kosmicznym.

z decyzjami Ministra Finansów w sprawie zmian w budżecie państwa na 2013 r. Wydatki zostały poniesione w terminach wynikających z umów o dofinansowanie. Środki wydatkowano w przewidzianym okresie, a wydatki rzetelnie udokumentowano. Realizacja zadań służyła osiągnięciu celów ustalonych w umowach.

Dowód akta kontroli str. nr 100-211;442-786.

Ogółem kwota niewykorzystanych i zwróconych środków publicznych w części 64 w zakresie wydatków wyniosła 248,1 tys. zł, w tym w rozdziale 75001 180 tys. zł, natomiast w rozdziale 75007 kwota 68,1 tys. zł. Niewykorzystane środki dotyczyły przede wszystkim dokonanych zakupów towarów i usług, za które w grudniu nie wpłynęły faktury, niewypłaconych wynagrodzeń i pochodnych ze względu na choroby pracowników oraz oszczędności w środkach przeznaczonych na usuwanie awarii sprzętu.

Zobowiązania w części 64 budżetu państwa na koniec 2013 r. wyniosły 6 849,6 tys. zł i były niższe niż kwota zobowiązań na koniec 2012 r. o 240,1 tys. zł, tj. o 3,4%. Główną pozycję zobowiązań w rozdziale 75001 (1 699,4 tys. zł) oraz rozdziale 75007 (5 150,2 tys. zł) stanowiły zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego – 5 400,7 tys. zł. Na koniec 2013 r. w GUM nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

Dowód: akta kontroli str. 218-226;247-250;307-335-363; 364-421.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej przedstawionych powyżej wydatków budżetowych nie stwierdzono nieprawidłowości.

3. Roczne sprawozdania budżetowe oraz kwartalne sprawozdania w zakresie operacji finansowych

Opis stanu
faktycznego

W Głównym Urzędzie Miar, na podstawie *Wytycznych Dyrektora Generalnego Głównego Urzędu Miar z dnia 14 kwietnia 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w GUM* ustanowione zostały procedury kontroli prawidłowości sporządzania miesięcznych/rocznych sprawozdań budżetowych przez podległych dysponentów, w tym przez dyrektorów okręgowych urzędów miar i okręgowych urzędów probierczych, pełniących funkcję dysponenta III stopnia w GUM. W dokumencie określono rodzaje i formy sporządzania sprawozdań w Głównym Urzędzie Miar, procedury i wymogi jakie powinny spełniać sprawozdania, sposób sporządzania i przekazywania sprawozdań oraz tryb kontroli poprawności danych, jednostki obowiązane do sporządzania poszczególnych sprawozdań. Badaniem objęto prawidłowość sporządzenia rocznych sprawozdań budżetowych za rok 2013 w Centrali GUM – budżet dysponenta III stopnia:

- Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych;
- Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa;
- Rb-23 sprawozdanie o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych;
- Rb-28 Programy z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na Wspólną Politykę Rolną;
- Rb-BZ1 z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym;

a także kwartalne sprawozdania finansowe za IV kwartał 2013 r.:

- Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych;
- Rb-Z zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji.

Sprawozdania zostały sporządzone w terminach określonych w rozporządzeniach Ministra Finansów z dnia: 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej²⁵ i 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych²⁶.

Dowód: akta kontroli str. 214-216;218-245 ;445-456.

²⁵ Dz. U. Nr 20, poz. 103.

²⁶ Dz. U. z 2010 r. Nr 43, poz. 247 ze zm.

Sprawozdania te przekazują prawdziwy obraz dochodów, wydatków, a także należności i zobowiązań w 2013 r. Zostały sporządzone rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, a kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

Wykazane w sprawozdaniu rocznym Rb-23 dochody wykonane i przekazane na rachunek bieżący budżetu państwa wyniosły 68 320 789,32 zł i były zgodne z kwotą wykazaną w sprawozdaniu Rb-27. Wydatki wykazane zostały w kwocie 126 953 661,02 zł i były równe kwocie ujętej w sprawozdaniu Rb-28. Wykazany w sprawozdaniu Rb-23 zerowy stan środków na rachunku bieżącym został potwierdzony przez Oddział Okręgowy NBP w Warszawie w dniu 6 lutego 2014 r. (dla Centrali GUM).

Dowód: akta kontroli str. nr 214-216;218-219; 220-226.

Przedstawiona w rocznym sprawozdaniu Rb-27 kwota dochodów dla całej części 64 Główny Urząd Miar wynosiła 68 320 789,32 zł. Jest to zgodne z ewidencją księgową, tj. z zapisami na koncie 130 Rachunek dochodów budżetowych dla Centrali w wysokości 10 837 657,69 zł oraz z rocznymi sprawozdaniami okręgowych urzędów miar i okręgowych urzędów probierczych. Analityczna ewidencja zrealizowanych dochodów budżetowych uwzględniała podziałki klasyfikacji budżetowej (dział, rozdział, paragraf).

Dowód: akta kontroli str. 218-219;214-216.

Kwota wydatków ogółem dla całej części 64 Główny Urząd Miar, przedstawiona w rocznym sprawozdaniu Rb-28 wynosiła 126 953 661,02 zł. Jest to zgodne z ewidencją księgową. Analityczna ewidencja zrealizowanych wydatków budżetowych uwzględniała podziałki klasyfikacji budżetowej (dział, rozdział, paragraf). Kwota wydatków (382 873,43 zł) wykazana w rocznym sprawozdaniu Rb-28 Programy była zgodna z zapisami księgowymi.

Dowód: akta kontroli str. 220-229.

Dane za IV kwartał 2013 r. wykazane w kwartalnym sprawozdaniu o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych Rb-N i kwartalnym sprawozdaniu o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji Rb-Z były zgodne z ewidencją księgową. Na koniec 2013 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne. Nie wystąpiły zobowiązania z tytułu papierów wartościowych, zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz przyjętych depozytów, podlegające wykazaniu w kwartalnym sprawozdaniu Rb-Z.

Dowód: akta kontroli str. 230-237.

Do okresów sprawozdawczych roku 2013 miały zastosowanie przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym²⁷. Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2013 r. badanie rocznego sprawozdania z wykonania wydatków budżetu państwa w układzie zadaniowym (Rb-BZ1) zostało ograniczone do sprawdzenia zgodności kwot wydatków ujętych w tych sprawozdaniach z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej oraz terminowości ich sporządzania. Stwierdzono, że kwoty wydatków wykazane w rocznym sprawozdaniu z wykonania wydatków budżetu państwa w układzie zadaniowym (Rb BZ1) były zgodne z zapisami po stronie Ct konta 990 Plan finansowy wydatków budżetowych w układzie zadaniowym. Sprawozdanie zostało sporządzone w terminie określonym w ww. rozporządzeniu.

Dowód: akta kontroli str. 870-878.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej rocznych sprawozdań budżetowych oraz kwartalnych sprawozdań w zakresie operacji finansowych nie stwierdzono nieprawidłowości.

4. Księgi rachunkowe

Opis stanu
faktycznego

Główny Urząd Miar posiadał opracowane i zatwierdzone do stosowania procedury kontroli finansowo-księgowej dokumentów. Zatwierdzanie zapisów księgowych odbywało się na

²⁷ Dz. U. z 2011 r. Nr 298, poz. 1766.

bieżąco. Dokumentacja zasad rachunkowości spełniała wymagania określone w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości ²⁸.

W Centrali GUM ewidencja finansowo-księgowa była prowadzona w systemie księgowości komputerowej *Rachunkowość i Finanse wersja 1.6*. W 2013 r. nie wprowadzono nowego sytemu finansowo-księgowego i nie dokonano zmiany dotyczącej polityki rachunkowości oraz zakładowego planu kont.

Dowód: akta kontroli, str. 879-884.

Badanie przeprowadzono w Centrali GUM, w zakresie poprawności formalnej dowodów i zapisów księgowych (testy kontroli) oraz wiarygodności zapisów księgowych pod kątem prawidłowości wartości transakcji (zgodność z fakturą oraz zgodność faktury z umową, zamówieniem), okresu księgowania, ujęcia na kontach syntetycznych i analitycznych (a w konsekwencji ujęcia w sprawozdaniach budżetowych). Próbę do badania wyznaczono ze zbioru dowodów księgowych będących fakturami lub dokumentami równoważnymi fakturom i stanowiących podstawę płatności w 2013 r. oraz odpowiadających tym dokumentom zapisów księgowych. W celu wyznaczenia tego zbioru dokonano analizy, przedstawionych do kontroli w formie elektronicznej, wszystkich pozycji operacji księgowych wykazanych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 r. (wg daty księgowania) na koncie 130 – subkonto wydatków. Spośród ww. pozycji operacji wyeliminowano zapisy:

- dotyczące wynagrodzeń osobowych i ich pochodnych – ze względu na niskie ryzyko wystąpienia nieprawidłowości,
- będące poleceniami przelewu i stanowiącymi wyciągi bankowe – jako zapisy wtórne do zapisów obrazujących faktury i dokumenty im równoważne,
- dotyczące transakcji o niewielkiej wartości (poniżej 50 zł) ze względu na niskie ryzyko nieprawidłowości oraz zapisy korygujące.

Z określonego w powyższy sposób zbioru dokonano losowania próby 194 dowodów i odpowiadających im zapisów księgowych statystyczną metodą monetarną²⁹ na kwotę 6 022,1 tys. zł. Wydatki objęte badaniem stanowiły 4,7% zrealizowanych wydatków w części 64.

W wyniku przeprowadzonego badania stwierdzono, że dowody i odpowiadające im zapisy księgowe zostały sporządzone poprawnie.

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej ksiąg rachunkowych nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³⁰ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

²⁸ Dz. U. z 2013 r., poz. 330 j.t. ze zm.

²⁹ Metoda statystyczna uwzględniająca prawdopodobieństwo wyboru proporcjonalnie do wartości transakcji (MUS).

³⁰ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 14 kwietnia 2014 r.

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli

Marian Cichosz

/ - /

.....
podpis